

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.

Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платиться з гори.

PRACIA

Prudentopolis —;— Parana

Ми України до своєю
 В нас є сила Козаків!

Не роздучать нас пі море,
 Ні межі чужих прав. Гимн ам. Укр.

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Головний Комітет Української Національної Позички одержав письмо від Галицького Українського Уряду, котрий поміщує в цілості до відома всіх Українців в Бразилії.

До Українців в Бразилії!

Тяжкі господарські злидні і політичне лихоліття в рідному краю привели Вас, Дорогі Земляки й Землячки, перед десятками літ кинути рідний край і шукати куска хліба за морями в південній Америці. Гіркими сльозами прашали Ви рідні скиби старої Вітчизни і проливаючи рясний піт корчували Ви бразилійські праці під Ваші нові оселі. Між Вами в південній Америці і нами в старім Краю простягалась віддаль тисячів миль суші і великі просторі Атлантийського Океану. Нам що остались в Рідному Краю, здавалося не раз, що Ви, Дорогі Земляки й Землячки, ледви чи зможете колинебудь стати в прислузі Вашій старій Батьківщині у її важкій боротьбі з відвічним ворогом Вашого і нашого Рідного Краю — польським наїздником.

Однак в хвили, коли сей наш відвічний ворог, хитрістю поко-

поселився у нейтральній, чужій державі, щоби не тільки обороняти наш нарід в краю від цілковитої загибелі, яку готує йому польський, хижацький наїздник, але й добути державну незалежність нашої і Вашої старої Батьківщини і коли Уряд опинився в тяжкім матеріяльнім положенню — Ви, Дорогі Земляки й Землячки, пішли поруч з нашими Братами в Зєдинених Державах і Канаді та розпочали самі, з власної волі акцію фінансової допомоги нашому Урядови Ви розписали на Бразилію позичку «Національної Оборони».

Тронутий сим до глибини Галицький Уряд спішить тим сердечніше подякувати Вам, Дорогі Земляки й Землячки, за Вашу високопатріотичну акцію для визволення рідної Батьківщини з кігтів ляхького хижака. Уряд вірить що розписана Вами позичка принесе вкортці бажаний успіх.

При тій нагоді спішить наш Уряд подякувати Вам, Дорогі Земляки й Землячки, також за Вашу політичну допомогу. Ви устали бразилійського амбасадора в Парижі п. Да Куна піддержали справу державности Східної Галичини на засіданню Ради Союзу

ний делегат Бразилії — п. Да Куна заявив Делегації нашого Уряду, що він був би почував себе щасливим, колиб замість міністра Догерті; він, іменем бразилійських Українців, підніс був апель до покликаних чинників, щоби положили край мукам населення Східної Галичини і вирішили остаточно долю нашої Батьківщини. П. Да Куна в теплих словах підчеркнув перед нашою Делегацією гарні сторони Вашого горожанського характеру

Тому наш Уряд ще раз складає Вам, Дорогі, Земляки й Землячки, найщирішу подяку за те, що Ви, у Вашій новій Вітчизні не забули на стару Батьківщину що Ви не пропали для нашого народу, але в сій преважній, історичній хвилі спішите, як годиться вірним і чесним дітям з моральною і матеріяльною допомогою для нашої і Вашої Батьківщини.

Щира й сердечна Вам подяка нашого Уряду, нашого Народного Парляменту «Української Національної Ради», іменем теперішніх і грядучих поколінь, іменем впадших за Волю, і стоячих в огні боротьби, іменем вдів і сиріт землі рідної, крові сердечної...

Ваша високопатріотична праця

Шовіністична дурійка редактора „Люду“.

Славний є шовінізм польський і до него ми вже звикли. Нераз переходить він майже в дурійку. Цікаве це що навіть католицькі часописи попадають в такий екстрем, що чоловік лише раменами здвигне та дивуєсь, що там за віра та мораль в тім народі, де навіть священики не жахаються кидати брутальних клевет і то вже не на народ но на висше духовенство. І ми булиб замовчали колиб нападць не булаб ецилена на князя нашої Церкви Ексцеленцію Митрополита і то священиком членом закону ОО. Лазаристів.

Переглядаючи 50-те число „Люду“ знаходжу великими буквами написаний наголовок: „Арештованне Українських комуністів в Церкві св. Юра у Львові“; читаю і очам своїм не вірю як це може бути св. Юр і комунізм? Читаю дальше і дочитуюсь, що то в салі, де давніше відбувались виклади ляхів, (в забудованню близько св. Юра) відкрито збори комуністичної партії. Читаю дальше ні слова за Церков св. Юра. Ага — гадаю собі це хитрість редактора, щоб здемаскувати Ексц. Митрополита, що і в примітці редакції що ліпше оказалось. Редактор в своїй шовіністичній дурійці не уміє вже розрізнити Церкви від приватних забудовань і пише св. Юра. До цього пише українських комуністів — хоч із урядових вістей міг знати, що це були Польські комуністи. і то навмисне упляновані збори, як це подають часописи.

По часописах старокравих з дня 29/X зголосилось до сторожевої школи Скибової двох незнаних мужчин і просили о відступлене на неділю шкільної салі, в якій ізза фаній не мапа відбуватись наука. Скибова

старім Краю простягалась віддалі тисячів миль суші і великі просторі Атлантийського Океану. Нам що остались в Рідному Краю, здавалося не раз, що Ви, Дорогі Земляки й Землячки, ледви чи зможете колинебудь стати в приєзді Вашій старій Батьківщині у її важкій боротьбі з відвічним ворогом Вашого і нашого Рідного Краю — польським наїзником.

Однак в хвилі, коли сей наш відвічний ворог, хитрістю поконавши повсталу на руїнах австро-угорської монархії українську Галицьку Державу добуває останніх сид, щоби безоглядним терором, тюрмами, шибеницями, розстрілами — словом огнем і мечем, зломити в Галичині одностайну волю українського народу, до своєї державности, — Ви, Дорогі Земляки й Землячки, з Бразилії підносите свій голос і доказуєте ділом, що Ви не забули на свій старий Рідний Край. В хвилі коли законний Уряд українського населення Східної Галичини опустив рідну територію й

волення рідної Батьківщини з кігтів ляхського хижака. Уряд вірить що розписана Вами позичка принесе вкортці бажаний успіх,

При тій нагоді спішить наш Уряд подякувати Вам, Дорогі Земляки й Землячки, також за Вашу політичну допомогу. Ви устами бразилійського амбасадора в Парижі п. Да Куня піддержали справу державности Східної Галичини на засіданню Ради Союзу Народів дня 23. лютого 1921. На те засідання, якому проводив п. Да Куня випало перше користне, памятне рішення зі сторони Союзу Народів в справі нашої і Вашої Батьківщини — Східної Галичини.

У вересні с. р., в часі засідання Збору Союзу Народів в Женеві, коли делегат Канади, міністер Догерті, на домагання наших Земляків в Канаді поставив внесок до представників цілого світа, щоби вони візвали Найвищу Раду в справі негайного вирішення долі нашої Батьківщини — згада-

вірним і чесним дітям з моральною і матеріальною допомогою для нашої і Вашої Батьківщини.

Щира й сердечна Вам подяка нашого Уряду, нашого Народного Парляменту «Української Національної Ради», іменем теперішніх і грядучих поколінь, іменем впавших за Волю, і стоячих в огні боротьби, іменем вдів і сиріт землиці рідної, крові сердечної...

Ваша високопатріотична праця несена на жертвенник Вітчизни, увійде на сторінки нашої славної історії.

Відень 10. листопада 1921.

Д-р Євген Петрушевич, в. р.
Президент Національної Ради Української Галицької Республіки.

Григорій Микетей, в. р.
За Уповноваженого Уряду для Справ Закордонних Галицької Республіки.

Українці! складайте жертви на сироти у Галичині.

А. Кашенко

Під Корсунем

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ

(Дальше).

Чи спала вона, чи ні, вона того не почувала, бо думки не покидали її всю ніч. Скільки часу вона була вже в льосі, вона теж не розуміла, бо в мертвій тиші й пітьми не можна було знати часу. Змучена душею й тілом, вона нарешті почувала що до льоху йдуть люде й хоч знала що ті люди її вороги, що вони поведуть її на страту, а все ж таки зраділа, зачувши людей, бо лежати в домовині живому далеко гірше, ніж мертвому.

У дверях забрицнів засов, двері з сердитим скрінінням одчинилися й Прісія побачила вгорі сіру пляму далекого бажаного світу

— Виходь, проклята хлопко! — гукнув Прісії Блясь і вдарив молодичку ногою. — Через тебе ледандицю на мене розгнівався гетьманський син. От стрівав: зігнуть тобі голову, щоб не брикалась!

Прісія повірливо пішла за поляками й гадаючи, що її ведуть на страту, проляглась у думках а життям і з любим її чоловіком,

— Не довго я з тобою, Микито, кохалася — говорила вона своїм серцем — та багато щастячка зазнала. Дай же, Боже, тобі, мій любий, за твою ласку, щоб тебе ворожа шабля й куля не брала; щоб сталося те, про що ти все життя мріяв і про що дбав: щоб перемогли козаки ляхів, ворогів наших і щоб діждав ти волі на Україні... Дай, Боже, щоб гарна дівчина тебе кохала — поберися з нею й будь щасливий, а за мою душу милостиню подавай. —

Так благословляла свого чоловіка молодда козачка, йдучи, як вона гадала, на страту. Вона була спокійна серцем, упевняючи себе, що всякій людині призначено від Бога твою долю, й тільки рянені сльози, що не чутно лилися з Прісіних очей виявляли тугу її серця за передчасно увірваним молодим життям.

У замковому дворі було чимало окремих будинків. Ті будинки були призначені на те, щоб під час наскоків татарів по них був безічний притулок мешканцям з міста й з околиці. В одному з таких будинків жив тепер полковник Друцький з своєю челяддю. Туди до нього й привели Прісію.

Занувши на молоду козачку, полковник був вражений красою й великих карих очей і зараз уявив собі, що коли б ця молодичка, що була заплакана, стомлена й забруджена, обмити й причепурити,

то знею веселіше було б марнувати в нудному Корсуні дні й ночі.

— Через тебе, вбито шляхтича й ти повинна вмерти на шибениці! — сказав поважно полковник, сподіваючись, що Прісія зараз впаде навколяшкі й цілуватиме йому ноги, благаючи милосердя, а він її помилує й тим приведе до себе її серце.

Але Прісія стояла нерухомо, мов би й не чула або не розуміла того, що їй кажуть.

— Що ж ти мовчиш? Може не розумієш по польському? — здивовано спитав полковник.

— Коли я повинна вмерти, — нарешті відповіла Прісія, — то нехай ведуть мене скоріше на страту.

Такої відповіді полковник не сподівався. Та одмова знищувала його заходи й, розсердившись, він справді хотів був наказати, щоб Прісію вели у ривчак окопів і там відтяли їй голову, але глянувши у великі блискучі очі її, що так скрашали ніжне, мов намальоване обличча молодичці, він зважив, що було б зовсім нерозумно занести таку красу, не скористувавшись з неї. Проте виявляти свої думки перед Блясем та гайдуками не годилося, й він почав говорити зовсім не те, що мав на думці.

— Ну, коли ти така запекла, що стра- та тебе не лякає, то виходить, що то то-

бі це хитрість редактора, щоб здемаскувати Ексц. Митрополита, що і в примітці редакції що ліпше оказалось. Редактор в своїй шовіністичній дурійці не уміє вже розрізнити Церкви від приватних забудовань і пише св. Юра. До цього пише українських комуністів — хоч із урядових вістей міг знати, що це були Польські комуністи, і то навмисне упряновані збори, як це подають часописи.

По часописах старокраєвих з дня 29/X зголосилось до сторожевої школи Скибової двох незнаних мужчин і просили о відступлене на неділю шкільної салі, в якій ізза ферій, не мала відбуватись наука. Скибова зразу відмовила, бо не було управительки школи у Львові. Вкінці коли їй дали 5.000 марок польських згодились, віддати сама без відома управительки школи. От і там мали відбуватись ці славегні збори. Після урядового часопису мало там бути 6 Поляків, 7 Жидів, якісь Чехи Мадяри і Німці відай мусіли бути і якісь Українці для декорації, коли їх і наш часописи подають, що було двох чи трьох.

Отже Поляки з Жидами, Чехами. Мадярами і Німцями нараджуються в школі приватній а це називається в католицьким часопису, „Збори комуністичної партії у св. Юра. А льогічна консеквенція цього що за це має відповідати український народ і Ексц. Митрополит. Це льогіка і совісність отця редактора, читаєм дальше такий ви-

бі не кара. Одведи, пане Блясю, цю молодичку в комору, що біля моєї пекарні: нехай посидить у коморі, а я тим часом надумаю, яку їй кару призначити. Тепер Прісію справді впала навколяшкі з риданням!

— Благаю вас, вельможний пане, не мучте мене, а звеліть скоріше відтяти голову!

— Ні, ми те ще обміркуємо... — одповів полковник. — Ведіть її.

Прісію підняли з долу, провели через скільки кімнат і замкнули в коморі.

За сльозами спочатку Прісія нічого не бачила й ні на що не дивилася, далі ж помітила, що через невелике віконце в комору йшло світло й освітлювало лантухи з борошном і всякі інші харчі, що там переховувалися.

У коморі було далеко ліпше, ніж у льосі, а проте Прісію ще гірше взяв отчай з того, що вона мусить там сидіти, коли думками вона вже полинула на той світ.

Через який час старий гайдук приніс їй обідати, але Прісія не схотіла їсти й, спершиєся на лантухи з пшоном, нерухомо сиділа в кутку.

Та минув увесь день; увечері ж Друцький повернувся на підпитку з бентеку й звелів привести Прісію до себе.

Старий гайдук, що вже багато років прислужував полковникові, розумів уже, на що пан кличе молодичку й раніше,

сновок: „а Митрополит Шептицький подорожує, місто пильнувати...“ Це дійсно власний виступ гордого зарозумілого Поляка, що вже в дурійці шовіністичній забуває на це що бересь критикувати не то звичайного священика, но князя Церкви і то цего який з припоручення святійшого Отця об'їзджав Америку. Отже дурійка не дає йому догнати, що тим виступом критикує, і Рим хоч і посередно. Но де ходити о клевети проти Українців не жахаєсь і отець католицький нічого, бо то всьо добре, що їм до ціли може хоч вчаси послужити.

Отче редактор, воно не дуже будуче було, як Ваш „Люд“ виступав проти отця Станіслава, вже і Ваші „країні“ гіршились а Ви Отче беретесь до критики когось старшого, якому ні наукою, ні повагою, ні гідністю не можете зрівнятись, Єсли дитина смарката, а до цего недоук бересь до критики старших це дивно виглядає! Чимже є Ваша повага в порівнянню з Ексц. Митрополитою? Чим Ваше знанне до його трьох докторатів? Чим Ваше достоїнство яко священика до гідности Епископа до цего Митрополита і то яко делегата святійшого Престола? Чим суть Ваші праці в порівнянню з його працями? Чим терпіння і страждання для католицької Церкви, які цей Достойний князь і Ісповідник витерпів в Росії?!

Ваша шовіністична дурійка не дасть приступу здоровій гадці. У Вас лиш Ойчизна а Ви прецінь повинні і другим дати примір і перед Богом і перед своєю власною совістю, єсли колись будете мусіти відповісти, за ці клевети які кидаєсь не то вже на звичайного чоловіка, а на цего якого Г. Бог поставив своїм Апостолом.

Треба Вам признати шо в шовіністичній безбожній дурійці Ви взяли рекорд. Бо навіть „Світ“ має більше такту, бо під тим взглядом принайменше замовчав. Не можливо, щоб так як і Ви і він не мав старокравчих вістий. Де збулись збори, хто на них був, які брошури там потім сконфісковано. Мусілись те читати, шо то самі майже брошури були польських комуністів.

Сумна це подія син славного закону Лазаристів, який геройською любовію посвятився злюбови ближнього для прокажених щоб сам з більшою любовію міг посвятитись ділам милосердя і любови для ближних, а тут син цего самого славного закону сіє проказу шовіністичну, страшнішу без порівняння від прокази тіла. Давнійше члени Вашого Закону були тілесно прокажені но ця проказа була для них честію славою але, ця проказа душевна Ваша може послужити Вам лиш на ганьбу і на ганьбу Вашому народови.

Не булоб дива, колиб світський чоловік, шо ще не вмів розрізнити злочину клевети, шо не вмів розрізнити і стану духовного від світського, та єрархії церковної, шо немав нагоду

велике повстанне, шо почалося по всій південно-західній Україні. Через цілу газету великими літерами надруковано: „ВСІ ДО БОРотьБИ З БАНДИТАМИ-ПЕТЛЮРІВЦЯМИ“. На першій стороні великими літерами надрукована, слідуєча відозва одеського „ісполкома“ (виконавчого комітету):

„Сороктисячна українська повстанча армія заняла Камянець Подільський, Проскурів, Староконстантинів, Умань, Житомир, Літин, Винницю та інші пункти південно-західної України.

„Товариші! Ми всі мусимо з твердим духом стрінити і відбити нову небезпеку, шо насуваєсь на Світську Україну.

„Товариші! Всі до зброї! В наших лавах нема місця страхопудам.

„Ми мусимо перемогти або вмерти!“

Далі „Ізвестія“ повідомляють, шо на чолі наступаючої на Україну повстанчої армії стоїть отаман Тютюник.

Повстанча армія підтримує тісний кантакт зі штабом Петлюри.

Захопивши Житомир, повстанці вирізали три тисячі (!) членів комуністичної партії. Чека та ісполком встигли втекти.

З иншого джерела повідомляється, шо одеський ісполком оповістив мобілізацію від 18 до 45 років. Мобілізація в Одеськім районі проходить дуже слабо. Німецькі кольтоністи постановили не давати ні одного чоловіка.

* * *
Командуючий військами київського військового округу в розмові з співробітником „Роста“ (офіційна большевицька телеграфічна агенція) оповів йому подробиці про залізничну катастрофу, яка недавно сталася коло ст. Тетерев під Київом.

Катастрофу зорганізував повстанчий отаман Орлик. Скинувши потяг під кручу й розстрілявши комуністів, шо внім їхали, Орлик одвів не большевицьких пасажирів до ліса й після мітингу дозволив їм пійти, куди вони хотять.

У Києві одержано першу лісту комуністів, розстріляних Орликом.

ропи, шо кілька міст на Україні повстало проти большевицького пановання.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА ІДУТЬ НА КИЇВ І ОДЕСУ.

З Женеви доносять шо Українське бюро в Берні, у Швейцарії оголосило 10. падолиста, шо українські війська окружили й розоружили 44-ту дивізію советської армії (дивізія має 10 до 20.000 війська).

Дивізія „червоної“ кавалерії в Балті, на Поділю, получила з українськими військами, котрі ідуть на Київ і Одесу.

БОЛЬШЕВИКИ НЕ ДАЛИ СВОГО „ПОМИЛУВАННЯ“ ПЕТЛЮРІ І МАХНОВИ.

Большевицький уряд видав з нагоди обходу 4-літних роковин захоплення большевиками влади в Росії декрет, яким наділено амністією (помилуванням) тисячів в'язнів.

Одначе як сповіщає бездротна депеша з Москви, сотки важних політичних в'язнів не одержали помилування і дальше томити-муться по тюрмах.

Також не дістали помилування політичні противники большевиків які є заграцією. Між ними є український головний отаман Петлюра і вожд українських повстанців Махно.

Нота Франції до польського уряду в справі Сх. Галичини.

Серед дипломатів у Варшаві говоритьсь, шо французський посол в Польщі подав польському урядови з поручення французького прем'єра Бріанда ноту в справі Східної Галичини. В сій ноті вказується, шо рішення Ліги Народів не виключає можливости офіційної інтервенції з боку альянтів в справі Східної Галичини, шо би привернути порядок та стан законности в сім краю тому французька нота попереджує Польщу, нехай

Союз балканських держав проти советської Росії.

„Голос Росії“ подає: із Букарешта повідомляють, шо у розмові з представником американського бюро „Пресуніон“ болгарський міністр президент Стамбулінський заявив таке шо доля і будучинна балканських держав повні небезпеки з огляду на те, шо у Москві підготовлюють революцію на Балканах. Большевики намірюються організувати революцію з початку у Югославії, а опісля у Румунії. Стамбулінський дослівно прибавив: „ми мусимо вжити всіх засобів проти цієї небезпеки“. Зараз уже провадяться переговори про утворення межібалканської конференції мета якої є утворити єдиний балканський фронт проти большевиків і обєднання Болгарії з Югославією.

Румунська політика супроти Українців на Буковині.

Як повідомляє, буковинська ча-сопись „Каменярі“, генер. секретаріят віддавлив б укр. суплентів із служби, мотивуючи своє розпорядження тим, шо нема для них місця. Кляси в українській гімназії переповнені жадаючою освіти молодю, а родичам професорів прийдеться з голоду загинати, бо минає вже другий місяць як вони не одержували платні. Ті професори є Боднарук Іван, Василяшко Іван Вацик Євген, Винницький Володимир, Орелецький і Осадець Юрій. Далі ген. секретаріят переніс проф. Ю. Драгана з черн. укр. гімн. до Г. Гумори, а Льва Вольського до Сторожинця. Євгена Гумула з черн. укр. гімназії і Бажалука з Вишніці до польської гімн. в Чернівцях, а Равлюка з Кіцмана до укр. гімназії в Чернівцях.

ПРОТЕСТ УНІЯТСЬКОГО ДУХОВЕНСТВА.

„Газета Поранна“ подає з Вар-

но ця проказа була для них честію
але, ця проказа душевна Ваша
може послужити Вам лиш на
ганьбу і на ганьбу Вашому народови.

Не булоб дива,
колиб світський чоловік, що ще не вмів
розрізнити злочину клевети, що не вмів
розрізнити і стану духовного від світсько-
го, та єрархії церковної, що не мав нагоди
пізнати трудів терпінь, геройської любови
Бога і ближних, Ексцеленції Митрополита
Його привязане до св. Церкви вирвався з
чимсь подібним для полатання політики ді-
равої своєї Ойчизни, що коли священник до
цього законик бересь клеветою, критикою
збещати князя Церкви, а до
цього Апостольського Делегата те трохи вже
щось більшого і що новомодну проказу і
дурійку шовінізму треба було нап'ятувати.

Загальне повстання на Україні.

Одеські большевицькі „Ізвестія“
з дня 6. жовтня, випадково одер-
жані в Берліні, повідомляють про

ж привести Прісю, примусив її приче-
уритись.

Коли Прісю привели до Друцького, він
си в на широкій лаві, спіраючись на по-
душку, підкладену спину. Махнувши ру-
кою гайдукові, щоб вийшов, він звелів
Прісі підійти до себе.

— От що, молодице: дуже ти продли-
ва й жаль мене бере, коли подумаю, щоб
тебе вдати катам. Чи на те ж на сві-
ті жіноча краса? Покохай мене, так я тебе
замість того, щоб скарати, любкою своєю
зброю. Панею вберу тебе й на Волинь з
собою повезу.

Пріся низько вклонилася.

— Спасибі, вельможий пане, за вашу
ласку. Тільки не вільна я вас покохати
бо кохаю свого чоловіка, а двох одразу
серце не кохає...

— На що мені те знати: чи кохаєш
ти свого чоловіка, чи ні? Хоч ти його у
серці й кохай, а до мене будь ласкавою.

— Не можу я слога, пане, бо шлюб
чесний я з ним узала й присягу дала
бути вірною йому дружиною...

Та ти проте забудь! — почав уже хви-
люватись полковник.

З тим тобі же не кохатись. Ти
або будеш мого або п'єдеш до рук ката!

— То відавайте до ката, — рішуче
відповіла Пріся, — а чоловікови я не
зраджу.

Друцький уже чув про приготу з По-

тяг під кручу й розстрілявши ко-
муністів, що внім їхали, Орлик
одвів не большевицьких пасажирів
до ліса й після мітингу дозволив
ім пійти, куди вони хотять.

У Києві одержано першу лісту
комуністів, розстріляних Орликом.
У тій лісті стоїть 15 імен.

ПОВСТАННЯ В ЗАХІДНІЙ ЧА- СТИ УКРАЇНИ ПРОТИ БОЛЬ- ШЕВИЦЬКОГО ПАНОВАННЯ.

Заступник британського міністер-
ства закордонних справ, Сесил
Гармсворт, заявив 9. листопада в
палаті громад (нижшій палаті бри-
тійського парламенту), що британське
правительство одержало відомос-
ти, що в західній частині України
вибухла проти-большевицька рево-
люція.

Замітка: — Американська телегра-
фічна компанія, Інтернешенел Нюз
Сервіс, одержала телеграму з Ев-

тоцьким і поведився з упертою молодницею
обережно, проте речі Прісі дуже його ди-
ували, бо, на думку полковника, такого
завзяття можна було сподіватися тільки
від паній. Вгамувавши себе, він почав
ласкавіше:

— Нерозумно говориш ти, молодице!
Чому тобі не пожити ще? Ти така моло-
да й хороша. Ти ще зазнаєш зо мною
втіхи. Може ти не ймеш віри, що я тебе
покохав?...

— Він притяг Прісю за руку й поса-
див поруч себе.

— От тобі слово гонору, що я покохав
тебе й дуже мені тебе жаль.

Пріся повірила тому, що серце поль-
ського пана добре й упала з плачем до
його ніг.

— Паночку, голубчику, ріднесенький!
Пустить мене до батька й до матусі! Бог
вам віддячить за вашу добрість!...

Ці слова знову розсердили полковника.

— Ото вже дурниці верзеш ти, моло-
дице! Хіба ти мала дитина, щоб тобі жи-
ти з батьком та з матіню? Батька й ма-
тері тобі вже ніколи не бачити так само,
як і свого чоловіка. Я буду тобі й за
батька, й за матір, і за чоловіка!

Він підвів молодницю з доду, посадив
біля себе й обхопив рукою за стан. Зне-
силена тією надією, що на хвилину про-
майнула й знову заступилася тяжким од-
часом, Пріся не пручалася й тільки коло-

не виключає можливості офіційаль-
ної інтервенції з боку аліантів в
справі Східної Галичини, щоби
привернути порядок та стан закон-
ности в сім краю тому французь-
ка нота попереджує Польщу, нехай
вона не дочікується інтервенції
аліантів і наперед дасть Східній
Галичині автономію, подібну до сеї
яку надано для Вільни.

Згори можна було сподіватись
що коли в Польщі є рух за „ав-
тономією“ для Галичини то се не
з власної її спонуки, але із прину-
ки її приятельки Франції. Одначе
також згори треба знати, що ук-
раїнський народ в Галичині не
прийме жадних польських „ав-
тономій“, ані куцих ані широких. Ук-
раїнці ніколи не згодяться, аби їх
край належав до ворожої Польщі.
Українська Галичина може й буде
належати тільки до України.

а Галичина з Кіцманом до укр.

ПРОТЕСТ УНІЯТСЬКОГО ДУХО- ВЕНСТВА.

„Газета Поранна“ подає з Вар-
шави, що уніятське духовенство
Східної Галичини вислало до пап-
ського нунція у Варшаві меморіал
в яким старається доказати, що ні-
чо не знало про зїзд большевиць-
кий, який відбувся в Юрі.

З достовірних жерел подаємо
що в тій справі виїхав до Варша-
ви перемиський владика о. Йоса-
фат Коциловський, який при тій
нагоді має порушити також деякі
важні справи, які торкаються на-
шого народу в Галичині.

Сильвестер Войдило має землю на С.
Педро 4 анк. герви, 10 до садження, забу-
довання, виноград, пасіка, вода гарна. Хто
хоче купити най зголоситься до властителя.

тплася від ридання в обіймах полковни-
ка. Це подало сластунові надію. Кров
жвавіше забуяла по його напружених жи-
лах, і він міцніше стиснув молоду жінку
в своїх обіймах. Але вона враз схамену-
лася і вислизнула з його рук. Очі її зно-
ву зайнялися вогнем завзяття, а постать
відбивала рішучість обороняти своєю че-
сть як звір обороняє своє життя.

— Не руште, пане, бо буде й вам
те що було Потоцькому! — крикнула
Пріся.

А щож саме? — питав Друцький, ско-
чивши з лави й намагаючись знову вхо-
пити Прісю.

— Кусатись буду! — скрикнула моло-
диця. й по погляді її полковник зрозумів
що вона здійснить свою похвальбу...

Страшенно розлютований він сів на ла-
ву. Здобич, що, здавалося, була вже в ру-
ках вярвалася.

— Ну побачим же, хто кого перемо-
же! — скрикнув полковник і вдарив у
долоні.

Увійшов гайдук.

— Вєси й цівотні різок, а як буде
й завтра така вперта, то битиму канчу-
ками.

Пріся впала навколяшки.

— Благаю вас, пане звеліть мене вби-
ти!

— Смерть од тебе не втече! А поки

що — буде не по твоєму, а по моєму!
— гукнув Друцький.

— Ох ти дурна та не розумна! гово-
рив гайдук, ведучи Прісю до комори: їй
таке щастя: сам пан полковник звернуз
на неї увагу, а вона, бач — недоторку
з себе вдає. І мені через тебе клоніт:
от бити тебе треба, а що мені з того за
втіха?

Він замкнув Прісю в коморі й через
де-який час прийшов туди з вязкою ло-
зи. Пріся не змагалася, й гайдукові не
довелося її звязувати... Вона мовчки,
зціпивши зуби, далася на катування...

Проте вона не витримала цієї великої
образи й після катування їй впало на
думку самій запоїяти собі смерть. Ця
думка недовго панувала в душі Прісі —
вона зріклася її, страхаючись Божої ка-
ри. Молода жінка навіть перехрестилася
маючи саму думку про самогубство за гріх.

За тих часів православні священники
були добре освічені, дістаючи виховання
в Києві вважаючи ж на утиски з бо-
ку поляків, вони ближче горюлися до своєї
парафії єдналися з простим людом і нав-
чали його на добре життя. Пріся памята-
ла навчання панотця, що хте прийде му-
ку на землі та помре за правду, той добуде
собі світле й радісне життя після стерги
біля престолу Божого.

(Далі буде)

Ляцькі звірства.

НАСИЛЬСТВА ПОЛЬСЬКОЇ СОЛДАТЕСКИ У СХ. ГАЛИЧИНИ.

До якого степеня доходить безличність та безоглядність ляцької солдатески в нашім краю, показує наглядно ось такий приклад з останніх днів: В селі Радча пов. Станиславів розквартирувався відділ уланів під проводом ротмістра Гургелі. Улани вигнали в ночі селянську худобу зі стаен, били господарів прикладами й копали ногами. Цілу ніч були зойки і крики в селі начеб напали татари. Війт Остапьяк пішов до команданта з жалобою. Та командант довідавшись, що війтом є Українець, закричав: „Яксьме Українець биць вуйтем?“ На другий день сей командант домагався у старости, щоб Остапьяка скинути з війта. До хати Василя Шептури завели улани коня на цілу ніч. Ціла родина мусіла спати на печі(!). Таксамо в хаті Олени Демчук ночували коні. Василя Ярмака, його жінку Марію і Федя Яцкова били польські вояки в страшний спосіб копали ногами і. т. д. Ротмістер Гургель роздавав між військо й селян війтову худобу й побив Онуфрія Кацебу зате, що він не позволив грабити своє сіно. Такі нечувані насильства діються на очах польських властей як щось звичайне й буденне й на думку не прийде нікому зарядити з приводу таких розбишацьких штук якесь слідство; а тим менше покарати їх! Божий якже польських властям карати ті злочини своїх підчинених як вони просто самі їх наказують?

ЖАНДАРМСЬКІ РАБУНКИ.

Жандармерія із Стоянова забирала насильно в селян громади Тетевчич по 25 кт. збіжа для свого вжитку. Селянку Настю Куцабу арештовано за се, що не хотіла дати збіжа, а коли вона внесла скаргу до старости, то комісар староства Заремба сказав їй: Мовчи, бабо, бо скажу тебе ще раз замкнути. Австрії ви давали сотками кірців, та нам можете дати.“ А писар-

ра Бородайка та ще в інших українських домах, числом понад 20! В Самборі арештовано 6 українських студентів, що вибиралися на студії за кордон. Про подібні масові ревізії та арештовання прийшли до нас вісти з Рогатинщини Підгаєччини, Козівщини, Перемишлянщини, Золочівщини, Чортківщини, Збаращини, Городенщини, Скалатщини й інших українських повітів.

Найновіші вісти.

Австрія просила Раду Амбасадорів, щоб відложити плебісцит в Ольденбургу на Уграх, щоб нарід міг свobodно виразити свою волю.

В многих містах Італії панує неспокій. Соціалісти Італійські працюють, щоб повалити теперішний ряд.

В цілій Англії панує вдоволенне з причини заключення мира з Ірландією.

В Англії має завязатись особна партія на котрої чолі буде стояти Льюїс Джордж.

Повстання в Індіях не утихає, але що раз розширяєсь.

В Сх. Галичині, як доносять часописи гірко живесь нашому народови. Ревізії, арештовання відбуваються в непонятний спосіб. Гірш Татар мучить нарід український хижачька Ляшня.

Нові, дуже користні і кождому українському робітникови потрібні книжки вишле зараз поворотною поштою, рекомендованою посылкою, «Український Соціологічний Інститу» кождому хто пришле хочби кілька мільреїсів (без грошей на кредит, на саме замовлення нічого не посилається.)

Др. М. Лозинський, ГАЛИЧИНА в рр. 1918—1920, перша повна історія подій з усіма важнішими документами (228 стор. вел. вісімки).

П. Христюк. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917—1920. три книги

виконання ручить організатор. Укр. Соц. Інституту М. Грушевський.

Гроші посылайте переказами на М. Грушевського на Wiener Bankverein, або в рекомендованих листах, тільки не переводьте на австрійські гроші! Добре як посылаючи гроші не пожалуйте окремо написати картку.

Адреса:

Vien VII, Kivchengasse 41,
M. Hruschewsky.

З Бразилії.

Українські оселі в Прудентополі вислали всі свої протести в справі Сх. Галичини на адресу представника бразилійського при Лідзі Народів. Честь їм за се, що стараються всіми силами, щоб помочи бідному нашому народови. Як довідуємось се вчинила і оселя українська Іваї.

В першій половині с. р. прибуло до Бразилії 28.056 поселенців. Найбільше між сими поселенцями знаходиться Португальців.

Тепер починають радити знова щоб столицю Бразилії перенести до Гояз.

Треті роковини повстання Української Галицької Держави торжественно обходила наша колонія Антоніо Кандідо гарно улаштованим вечерком. В день вечерка Громадський Дім багато прибрано пальмами, а у входу пишався своїми красками український прапор. Не бракувало майже нікого зі свідомих Українців замешкуючих нашу колонію. Програму вечерка становили промови, деклямації спів і музика.

Тут у простих ширих словах нашої рідної поезії пробивалась ціла наша безталанна доля, всі наші подвиги і страждання. Тут бачили ми геройську боротьбу тої «нашої не своєї землі», бачили як йшли вони до побіди, як гинули, бачили як народ наш

лежить на релігійнім питанню, як на такому. Що їм релігія й що вони релігі! їм лежить лише на тім, щоб забити клин у національну єдність українського народу, налякати православну частину українського народу примарою окатоличення, яка ніби то йде з української Галичини. А для цієї «святої» мети всі засоби суть добрі

Хоч полякам найменше личилоб уважати католицтво за якесь пугало — тож її власна віра! — проте з оглядів політичних, щоб не допустити зненавиджений український нарід до обеднання, вони не соромляться робити з своєї віри таке пугало. «Польська Агенція Телеграфічна» подає під днем 6 жовтня таку телеграму з Кельну (Кольонії).

«Митрополит Шептицький, якому Папа поручив місію нахилити Росію до унії з Римом, провадить енергічну діяльність щоб наwerbувати місіонарів для праці на Україні.

«Митрополит звернувся до католицьких монастирів і Німеччині з відозвою приймати гре-кат. обряд і працювати спільно з Росією, а особливо з Україною.

«Німецька преса приняла відозву митрополита з ентузіазмом і закликає німецькі монастирі до місіонарської праці на Сході згідно з давніми традиціями німецької церкви, завдяки чому в середніх віках поширилася німецька держава».

Нема потреби зазначити, що митрополит Андрей Шептицький ніякої відозви до німецьких монастирів не видавав і що німецька преса ані словом у цій справі не обмовилась, бо й не мала до того нагоди. Ціла телеграма від першого слова до останнього є продуктом буйної польської фантазії: я беру навіть на себе сміливість запевняти, що телеграму надіслано не з Кельну, а сфабриковано в Варшаві, й до того ще сфабриковано по партацьки, що пальці знати.

Та що зтого! Брехня піде гуляти по світу, її підхопить большевицька преса, яка конче скористається цим атугом хоч і фальшивим. Дійде до православних людей на Україні, пічнеться шепіт і підозріння: «ага! вони хотять нас окатоличити онімежити, підкинути під владу ксьондзів і езуїтів! Того тільки й треба нашим ворогам: посіяти поміж нами недовіря, ворожнечу, поділити нас на ворожі табори — щоб тоді вигідніше вместилися на нашій шні.

Мушу наприкінці зазначити ще одну

Жандармерія із Стоянова заби- рала насильно в селян громади Тетевчич по 25 кг. збіжа для сво- го вжитку. Селянку Настю Куцабу арештовано за се, що не хотіла да- ти збіжа, а коли вона внесла скар- гу до старости, то комісар старос- тва Заремба сказав їй: Мовчи, ба- бо, бо скажу тебе ще раз замкну- ти. Австрії ви давали сотками кір- ців, та нам можете дати." А писар- ка староства крикнула: „Вам наше рзонде ушамі ляць сен бендон!“

ЛЯЦЬКІ РЕВІЗІЇ.

Ляцькі поліцаї й жандарми пере- водять в галицькій провінції стіль- ки арештовань і ревізій, що годі їх хоч приблизно точно подати до відома нашим читачам. І так пере- вела жандармерія зі Словіти пере- мишлянського пов. ревізію в паро- ха Івана Ковальського в Липівцях Зараз потім перевела жандармерія ревізію в директора Я. Ульвансь- кого. В тімжі повіті в селі Виписки арештували Поляки сімдесятьлітню жінку за те, що в розмові сказала як сміють Поляки панувати на ук- раїнській землі? В Бережанах пе- ревила польська поліція масові ре- візії, а саме: у проф. Гусака, в ук- раїнській бурсі, у проф. Дубицько- го, в урядника Кизими, в директо-

На свята! — На свята!

ПОЗІР!

лінія ІВАІ і ЄІ околиця!

Ніхто не повинен робити закуп- на святочного, поки не спитаєть- ся о ціну ріжних продуктів в skle- пі ОЛЕКСИ МАРТИНЦЯ, котрий з нагоди надходячих свят, поручає Ш. ПП. Добродіям: муку найлуч- шого сорта, цукор рафінований і маскавіньо, каву, риж, хміль, ріжні напитки, як: вино, лікери, горілку правдиво-моритияну і иньші корін- ні річи

ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ.

КОРИСТАЙТЕ, БО ПРИ ЗАКУПНІ ПО- ВИЗШЕ 25\$ ДАЮ ПРЕЗЕНТ СВАТОЧНИЙ- СВІЙ ДО СВОГО!

З ПОВАЖАНЄМ

Олекса Мартинець.

(без грошей на кредит, на саме замовлення нічого не посилається.)
Др. М. Лозинський, ГАЛИЧИ- НА в рр. 1918—1920, перша пов- на історія подій з усіма важній- шими документами (228 стор. вел. вісімки).

П. Христюк. ІСТОРИЯ УКРА- ЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917— 1920, три книги,

М. Грушевський, ПОЧАТКИ ГРОМАДЯНСТВА (генетична со- ціологія) про початки родини, влади, суспільства, власности.

Др. В. Старосольський, ТЕОРІЯ НАЦІЇ (що таке нація звідки взялась і яку має вартість).

М. Грушевський, ХМЕЛЬНИЧ- ЧИНА В РОЗЦВІТІ, 1648—1650 (передрук з одного примірника книги, яка пропала підчас рево- люції).

Тогож: ІЛЮСТРОВАНА ІСТО- РІЯ УКРАЇНИ, нове видання до- ведене до р. 1918.

ІСТОРИЯ УКРАЇНИ коротша так само до р. 1918.

ПРО СТАРІ ЧАСИ НА УК- РАЇНІ найновіше видання.

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРИЯ в двох частях, до кінця великої війни.

КУЛЬТУРНО-НАЦІОНАЛЬ- НИЙ РУХ НА УКРАЇНІ в XVI- XVII вв. (про тодішню боротьбу з Польщею).

БОРІТЕСЯ ПОБОРЕТЕ, збір- ки статей про політичне стано- вище на Великій Україні б. го- лови Центральної Укр. Ради М. Грушевського, містоголови її М. Шрага, секретаря М. Чечеля й иньших визназних укр. діячів 8 чисел досі.

Не гайтеся записувати собі сі книжки!

Майте на увазі, що купуючи їх не тільки дістанете цікаві, нез- вичайно корисні та дешеві книж- ки, але й спомагаєте працю згур- тованих коло них видавництв ви- пробованих робітників які працю- ють на добро українських робіт- ників і вєього трудящого народу!

Посилаючи гроші пишть, які книги перед усім мають бути за- цілком ціслані, а які хочете мати, оскільки з післаного лишаться гроші. Книжки будуть Вам пора- ховані по можливо низьких (бо вєі ціни нині змінні). За совєсно

програму вечерня деклямації спів і музика.

Тут у простих ширих словах нашої рідної поезії пробивалась ціла наша безталанна доля, всі наші подвиги і страждання. Тут бачили ми геройську боротьбу тої «нашої не своєї землі», бачи- ли як йшли вони до побіди, як гинули, бачили як народ наш проганяли із рідної хати на чу- жу чужину.

Під вражінням слів тих люди старі загартовані у боротьбі з життям, люди, котрі пережили не одно горе плакали.

Сльози тії найкраще змалювали настрої присутних.

Тут вони доказали що доля Ук- раїни для них не чужа і не бай- дужа їм, доказали що почувають- ся частію великого українського народу, що беруть участь у його радощах і горях. Повідтворенню серії народних пісень улаштова- но лотерію фантову, котра дала гарний дохід на місцеві просвітні цілі. Вечерок закінчено відспіван- нем національного гимну, потім зібрані розійшлися в бадьорім на- строю, з вірою в кращу будуч- ність, з вірою що «запануєм і ми браття у своїй сторонці». Таких днів треба нам більше, а тоді у свідомих свідомість скріпиться, а у несвідомих та байдужність скрі- питься і дасть змогу жити і працю- вати спільно для добра нашого по- неволеного народу. Тоді зможем оправдати надії які цей караючий ся під ворожим ярмом народ по- кладає в нас, своїх заморських браттях.

Купуйте календар „Праці, на рік 1922, ціна одного календара 2\$ без почти. спішіть з замовленнями бо наклад невеликий.

Похід проти Митропо- лита Шептицького.

(Кореспонденція „Америки“.)

Добитись такого впливу на народні ма- си, щоб забезпечити й зміцнити в своїх руках цілу політику в ти країнах».

Безграмотність і внутрішня незв'язаність цього витгу очевидна для кожного, хто хоч трохи розуміється на справі. Але авторам і розносителям цих пльоток, не досить на подробицях, як і взагалі не

дей на Україні, пічнетесь шепіт і підоз- ріння: »ага! вони хотять нас окатоличи- ти онімечити, підкинути під владу ксьон- дзів і езуїтів! Того тільки й треба нашим ворогам: посіяти поміж нами недовіря, ворожнечу, поділити нас на ворожі табо- ри — щоб тоді вигіднійше вмотитися на нашій шії.

Мушу наприкінці зазначити ще одну немислу подробицю. Коли російські реак- ціонери, Поляки і більшовики займають- ся ширенням таких брехонь — це е зро- зумілим. Але фальшива на польську теле- граму надрукувала й варшавська »Укр. Трибуна« в своїм 121 числі з 9, жовтня не додавши до неї ані примітки, ані зна- ка поклику, отже взяли її за щось ціл- ком серйозне й правдиве. Коли це недо- гляд, то недогляд непростимий, колиж це національна нетактовність, то вже не зна- еш, що з приводу такої нетактовности сказати.

Борімося цілою силою проти спроб по- сіяти між одним українським народом ре- лігійну ворожнечу. Не час тепер і не по- ра підкрестувати ріжниці: час бо і пора одним народом, одною лавою супроти чу- жих ворогів стати!

Берлін, 11 жовтня, 1921.

Літописець.

— Новий лікар у Прудентополи —

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мушин і женщин так внут- рішні як і зовнішні. Приймає недужих від 8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.

Мешкає в ринку, в домі, де мешкав Др. Лінс.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубаня дере- ва до палива, як і до залізниці і дорментів. Платня: від метра дерева по 1\$500 на міс- ци (у лісі); за дормента по 1\$600 так са- мо на місци. Знаряди робітничі привезти зі собою. Зголошуватись до Петра Новац- кого. Nova Galicia — Estado S-ta Catha- rina.

КАВА З ФАБРИКИ

S. JOÃO

— de —

ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Iraty — C. № 21 — Paraná

Зайдіть, а там дістанете каву найлучшої сорти, без домішок — ароматичного запа- ху та і тано, як в жаднім иньшій склепі.

Ширіть „ПРАЦЮ“!

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. Горбача.

Виконується артистично малярські роботи, як малювання декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.

S. HORVATICH

CURITYVA rua Barão do Rio Branco
c. p. 187.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Костя Одрецького
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА.

Один з найбільших і найстарших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЗНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odreckyi.
Antonio Rebouças — Paraná.

37)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Крім кількох одиниць всі прози а в їх кільканадцять тисяч, не мають ні одного сотика, тому що команда табору відбрала усім гроші. Тож при такім харчі як

ПОЗІР! — ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ І ОКОЛИЦЯ!

Теодор Савечка

отворив робітню ковальську. Може кожний дістати з доброї стали фойси, сокири, серпи поодинокі або й тузінами. Кує вози, направляє ушкоджені й виконує взагалі всякі роботи, входячі в обсяг цього фаху. Робота совісна — ціни приступні.

Кожний Українець повинен се вже раз зрозуміти, щоб лиш своїх ремісників підпирати!

Theodor Savetchka
Prudentopolis Paraná

Позір Українці оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка, Всякі записи, розписи, режірементів, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік. Тому ідіть, предложіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYVA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонніх слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

CONSULTORIO
CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araújo

Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.

При ліченю недуг крові уживаєсь
914 і 606.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане. Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах військових, а рад-би себе звільнити від війська повинні заздальгити виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекірементами удавайтеся до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: „Свій до свого з всіми потребами!“

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капляшковых, купую всякі проукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,
Guajuvira Paraná

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП

ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА

у Прудентополю

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерії, від найліпших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи солом'яні нитки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фуґети, славна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завсїгди: хміль, олій до ф. рб. свічки стеаринові, а подостатком мукк найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, рїж, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індії.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольонійні.

Wasilio Woitovycz

Prudentopolis Paraná

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІО

купує насіне лену і конопель, як також прядиво льняне і конопельне. Одно кільо насіня є лену платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кільо 18300 і більше.

Пишть:

Theodor Schneider

Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тари — Портон.

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великім мурованім домі wraz з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кожний, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші ц одутка хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольні Іраті.

(Дальше).

Крім кількох одиниць всі проці а є їх кільканайцять тисяч, не мають ні одного сотника, тому що команда табору відобрала усім гроші. Тож при таких харчі як вище подано, всі вони засуджені є на повільне нищення і смерть, яка там розгостилася на добре, забираючи що раз то нові жертви. Із числа інтернованих і полонених в Домбю, беруть Поляки деяких як робітників на роботу до Кракова згортати болото, товчи каменя, замітати вулиці і т. п. де цьковане шовіністичними, вшехпольськими часописами населення, зневажає їх і вшмиває.

Дня 3. червня 1919 справили польські жовнярі залоги в таборі в Домбю погром на Українців побиваючи більше як 700 інтернованих та полонених прикладами крісів, нагаями та залізними прутами. Було це так: Командант табору польський сотник Кроковський (перед війною суддя в Сокалі), прикликав до себе польських жовнярів і заявив їм, що можуть аж до вечора слідуючого дня погуляти собі в таборі т. є. безкарно бити інтернованих і полонених Українців. Вечером цього дня появилися в таборі, ще перед нічним сигналом, збільшені польські патрулі. В руках кожного польського жовняра знаходився залізний пруг або плетена нагайка. На подвірю проходжувалися полонені. Поляки кинулися на безборонних людей та почали їх немилосердно бити. Ще в пізну ніч ходили польські патрулі по бараках та знущалися над полоненими. Навіть жінок не пощадили, а вдерлися до кімнати, в якій вони спали, і лаяли їх та обиджали. Другого дня продовжали Поляки погром і тоді дуже важко побили українського старшого десятника Москалевича.

Повище представлені відносини в Домбю є одначе в порівнянні з умовами в інших таборах о много ліпші. Ці «ліпші» відносини у Домбю є цього роду, що навіть вшехпольський часопис «Ілюстровани Курієр Целзенни» з 29. вересня 1919, уважав зказаним забрати в цій справі голос протесту та звернути увагу польського загалу і польських властей на це, що сидять там різні люди цілими місяцями (а деякі вже близько цілий рік), не знати ізза якої провини і за що. Бо треба знати, що нікого з інтернованих навіть не переслухано та не ведеться проти нікого ніяких доходжень.

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить, успішно слабости нервові, недуги женщин і дітей.

При ліченю недуг крови уживаєсь 914 і 606.

Ціни приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

BEVAM AS CERVEJAS
da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

Atlantica

Luzitana

Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвасу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Білиц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова воде.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насіне ячменю за контрактом і продаємо вибране насіне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольнії Іраті.

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начине кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольоніальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH
Iraty —:— Адреса телеграфічна „Kozak“ —:— Paraná

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішної форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она істнує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і голосіться до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
КУЧМИ І ДУНЦЯ.

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начине, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі. Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de Kutchma & Dunetz.

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Paraná.

Печатня оо. Василян в Прудентополи.